

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Tribunal Poenitentiae Sev Libri Dvo Prior De Poenitente Ut Reo Posterior De Confessario Ut Judice

Stoz, Matthäus

Anno M.DC.LXXXIX.

Art. 5. An & quoties sæpius relapsi in idem mortale peccatum sint
absolvendi?

urn:nbn:de:hbz:466:1-37144

tamen in aliis rebus, quas sibi proponunt, non desistant, donec consequantur: v. g. qui vult dives fieri vel doctus, quid non facit? pœnitentes verò plerumque manent in antiquo statu, vel etiam in deteriore, pronò casu prolabantur. Non, inquam, hoc obstat: hoc enim non est sufficiens indicium defectûs debiti propositi, ut ex dicendis n. 102. constabit.

97. Et si ergo ex eo, quod homo sæpe labatur in idem peccatum mortale, non possit desumi certum indicium planè inefficacis & non sufficientis propositi; nihilominus tamen hic talis magnam contra se habet præsumptionem, præsertim si aliquoties monitus non desistat, sed sæpe statim à Confessione in antiquam peccatorum silvam abeat, & redeat ad confessionale cum eodem numero, specie, & gravitate peccatorum; neque media, si quæ præscripta sunt, adhibeat; nec occasiones, quæ ad lapsum inducunt, deviret, etsi facilè, & sine ullo incommodo possit. Neque hic habet, quòd sibi blandiatur, tanquam de re bene peracta, quantumvis frequenter confiteatur, putetque etiam bene. Fallit hic se ipsum graviter: audiat, quid Albertus M. in *Paradiso anima* c. 39. dicat; argumentum fallæ contritionis habet, qui quamvis peccata vehementer desseat, tamen continuò post dolorem eadem vel alia committere non reformidat. Audiat & simul perhorrescat, quod Henricus l. 4. c. 29. n. 3. dicit: quotidie, inquiens, pœnitere, & ad vomitum redire, genus irrisionis est, quam an & quamdiu patientissimus, & ad pœnam, peccatis alioqui debitam inferendam tardus & longanimis DEUS passurus sit, incertum

est. Timeant, qui ad antiqua peccata mox redire non timent, ne & ipsos in suis peccatis sordescentes DEUS ad æternam eorum ignominiam & confusionem aliquando irrideat: fallx ad radicem est posita. Sed occasione istius doctrine liceat parùm extra orbitam ire, & non nihil de absolutione sapius in idem crimen relapforum dicere. Sit ergo

ARTICULUS V.

An & quoties sapius relapsi in idem mortale peccatum, sine absolvendi?

98. Circa hanc difficilem quæstionem tres sunt sententiæ. I. Docet, si quis bis vel ter eandem speciem peccati adferat, nec diminuto numero, nec ullis remediis adhibitis, absolutionem statim ei non esse impertiendam, sed tantisper differendam, donec emendatio aliqua, vel certè conatus appareat, nec credendum spondenti emendationem, sed præsumendum esse defectum propositi. Hanc tenet Laym. l. 5. tr. 6. c. 4. n. 11.

99. II. Docet, relaptos ordinariè esse absolvendos; modò ostendant firmum propositum emendationis, & aliquantulum se contineant, numero peccatorum diminuto; subinde tamen consultum esse, differre ad tempus absolutionem, quando nimirum prudenter sperari potest, eos non esse offendendos, nec à Confessione frequentanda absterrendos. Imò publico peccatori v. g. usurario, concubinario &c. necessariò negandam esse absolutionem propter scandalum populi, donec specimen emendationis

adationis præbeant, etsi illis molestum aut noxium fore timeatur, eò quòd boni publici major habenda sit ratio. Scandalizaretur enim populus, & Sacramenta contemneret, si videret ea impendi nullam suæ emendationem præstantibus, atque ita quasi margaritas ante porcos projici. Hanc tenent Tann. *T. 4. D. 6. q. 9. d. 5. n. 119.* Suar. de Relig. *T. 2. l. 3. de juram. c. 8. n. 7. & T. 4. in 3. p. D. 32. f. 2. in fine.* Fill. *tr. 7. c. 12. n. 358.* Sanchi. *l. 2. Mor. c. 32. n. 45.*

100. III. Docet, propter solum relapsum non esse cuiquam denegandam absolutionem, modò præferat, se verè & ex toto corde sincerè dolere de peccatis commissis, habereque firmum & minimè fucatum se emendandi propositum. Hanc tenent Diana. *1. p. tr. 7. R. 55.* Joannes Sanchius in select. *D. 9. n. 6.* & satis apertè tradit Dicast. *de Pœnit. D. 10. d. 29. n. 576.* Pro resolutione

101. Nota I. Peccatores consuetudinarios esse in duplici differentia, videlicet. I. eos, qui ex mera actuum circa idem objectum frequentatione contraxerunt facilitatem, seu pronitatem labendi in idem peccatum. I. eos, qui ex occasione frequenter cadunt. Et potest hæc occasio alia esse proxima, alia remota: de hæc non attinet quidquam dicere; non enim est necessariò fugienda. De proxima, videlicet illà, in qua homines ejusdem conditionis frequenter labuntur, quæstio est: & hanc esse devitandam extra omne dubium est, si sine notabili nostro damno & incommodo possit; si enim grave & inevitabile damnum inde nobis eveniat, non est necessariò deserenda, Laym. *n. 9.* imò

cùm ea m devitare nullatenus sit in nostra potestate, quomodo ad eam evitandam obligari possumus? impossibile enim nulla est obligatio. Fill. *n. 358.* Desinit ergo tunc ista occasio esse proxima & voluntaria, *sup. n. 84.*

102. Nota II. Duo hæc longè inter se dissidere, quod etiam supra *n. 96.* monui, & notat etiam Suar. *cit. f. 2.* Confessarium, imò & pœnitentem sibi persuadere, quòd non sit securura emendatio, & persuadere sibi, quòd non habeat verum se emendandi propositum: quamvis enim credat quis, se pro sua fragilitate non permansurum in suo illo proposito, potest tamen nihilominus habere verum se emendandi, seu ampliùs non peccandi propositum, & quidem verum & efficax. Etsi enim hoc, ut ex ejus defectu Confessio non reddatur invalida, debeat esse firmum & efficax, non debet tamen esse tale in eo sensu, quòd homo nunquam ab eo desistere, sed semper actu in eo perseverare debeat; hoc enim juxta communem vivendi modum fieri nequit. Neque verò etiam in eo sensu, quòd nullum imposterum peccatum committatur; hoc enim & quotidiano experimento, & fragilitati humane adversatur. Certè constat, eam hominum esse inconstantiam, ut frequenter sua, quamcunque aliàs firma & seria proposita, murent: sicut Petro accidisse scimus, qui licèt firmissimè proposuerit, Christum non negare, paulò pòst tamen ad unius ancillæ ostiariæ vocem consternatus est, & Christum negavit. *Math. 16. Marc. 14. Luc. 22.*

103. Firmum ergo & efficax propositum est, & dicitur illud, quod, quan-

tum est ex se, reddit hominem expeditum ad re ipsa faciendum id, quod statuit; licet effectum postea sortiatur nullum; quia nimirum postea, cum adest occasio exequendi, ob fragilitatem humanam deseritur talis actus, & homo presenti aliqua difficultate territus, aut delectabilitate objecti rursus illectus, mutat suum animum; id quod sæpissimè etiam ijs, qui alioqui Christiana perfectioni student, evenire solet. Ad efficaciam ergo propositi, ad Sacramentum pœnitentiæ validè recipiendum requisiti, sufficit, quòd, dum habetur, tale sit, ut, nisi deseratur, homo vi illius non sit peccaturus. Falleretur ergo, qui existimaret, illum non habere verum propositum, nec absolvi posse, qui diceret, se non credere, quòd in tale peccatum non sit relapsurus, ob tantam naturæ propensionem, diuturna consuetudine roboratam, multisque peccandi occasionibus maximè involuntarijs expositam: hæc enim credulitas non obest proposito, modò quis adhibere velit conatum serium, & reluctari tentationibus quocunque eventu.

104. Nota III. Confessarium, si pensatis prudenter circumstantijs, sibi persuadeat, pœnitentem, non obstante consuetudine, accedere hic & nunc cum vero dolore & proposito non peccandi, posse impendere beneficium absolutionis: tantum enim requiritur ea dispositio, ut valeat absolutio, quidquid sit de secutura emendatione; etsi crederet, imò sciret, illum relapsurum. Confessoris enim non est, ut sibi persuadeat, aut iudicet, etiam probabiliter tantum, fore, ut pœnitens absteineat à peccando; sed satis est, ut existimet, eum habere tale

propositum, quamvis post breve tempus illud sit mutaturus. Ita teste Suar. T. 4. in 3. p. D. 32. s. 2. n. 2. docent omnes. Quòd si tamen Confessarius ex circumstantijs, consuetudine peccandi, aut propensione in peccatum iudicet, hominem non habere veram aversionem à peccato, quantumvis asseveret, se dolere & habere verum propositum, neganda est absolutio; si enim Sacerdos prudenter id non iudicet, non habet ex parte sua necessarium iudicium, ut rite possit absolvere, sed potiùs alienis peccatis se gravabit. Ut autem Confessarius prudenter iudicare possit, pœnitentem consuetudinariam accedere legitimè dispositum, non parùm juvat, si peculiaria signa doloris ostendat, quæ antè non ostendebat. Ex quibus possunt esse lacrimæ, planctus, præmissa jejunia, eleemosynæ, & similia; aliquid etiam novæ diligentia adhibuisse in remedium præcedentis consuetudinis; item si promptè admittit consilia, & vult nova media, quæ illi proponuntur, hæcenus nondum tentata adhibere: quin ipsa Confessionis saltem non præcepta frequentia indicium est bonæ mentis, & præsentissimum emendationis remedium. His præmissis,

105. Sententia Laymanni, negandam seu (quod hic idem est) differendam esse absolutionem, si pœnitens post unam alteramve Confessionem se non emendet, duplicem sensum habere potest. I. per modum præcepti, quòd Confessario aliter non liceat absolvere recidivum. II. per modum consilij, ut pœnitens hoc veluti freno coërcitus faciliùs ad rectam, à qua toties per peccatum aberravit, semitam redeat, & à relapsu cohibeatur.

Posterius

Posterius si velit Layman, admittunt aliqui, eam ob causam quandoque posse differri absolutionem, præsertim si nonnulla spes affulgeat, pœnitentem hanc dilationem non agrè laturum, sed potiùs hac ratione ad frugem esse reducendum. At verò si prius intendat, ut verba sonant, & adjuncta ratio deficientis propositi, essentialiter aliàs requisiti, indicat, nimis durum est, nec satis consentaneum Christi clementiæ, qui *Matth. 18.* ignoscendum ait, non tantùm septies, sed septuagies septies. Nec, ut dixi *supran. 96.* & *Diana p. 3. tr. 4. R. 117. §. notandum.* & *p. 5. tr. 14. R. 66. in fine* tradit, frequentior in idem peccatum relapsus, etsi, ut dixi *n. 97.* pœnitentem valde suspectum reddat de animo minus rectè disposito, certum est & indubiatum argumentum deficientis propositi, sed potiùs fragilitatis & inconstantiæ humanæ. Nam etiam optimi religiosi sepius in eadem venialia relabuntur, & tamen absolvuntur. Præterquam quòd longè deterior futura sit conditio eorum, qui crebriùs consententur uni Sacerdoti, quàm qui raro, vel apud diversos: in his enim non adverteretur defectus propositi, se post Confessionem emendandi. Ut omittam, quod paulò antè dixi *n. 104.* ipsam apud eundem, præsertim nullo præcepto, aut respectu ad parentes, pædagogos, magistros & similes urgente, Confessionem frequenter obitam haud obscurum esse indicium, animi sincerè & serò cupientis in antiquam peccatorum silvam deinceps non redire.

106. Ceterùm, quod Suar. & alii cum ipso docent de publicis peccatoribus, v. g. concubinariis, usurariis & similibus,

his nimirum etiam necessariò negandam esse absolutionem ad vitandum scandalum, non probo. Etsi enim his negetur absolutio, scandalum tamen, quod alioqui in populo secuturum timetur, non tollitur; cum id clam fiat, nec sine violatione sigilli Sacramentalis propalari queat: an autem, & quousque ob majorem pœnitentis utilitatem sit differenda absolutio, ex dicendis patebit. His ergo in medium productis, & consideratis,

107. Judico omnino, sententiam Diana, Sancii, & Dicastillo benigniorem prioribus esse, ac proinde præferendam, ac retinendam; & peccatorum consuetudinariam etiam ex occasione, quæ etsi alioqui proxima esset, modò tamen ob gravissimas causas evitari non potest, nunquam à Confessario dimittendum esse sine absolutionis beneficio, nisi fortè iusta causa occurrat, quæ luadeat, idem beneficium ad tempus aliquod breve differendum esse. Et ita docent in scholis etiam nonnulli docti Professores. Probat *I.* quia quicumque adfert sufficientem & requisitam dispositionem ad absolutionem, vel saltem probabiliter creditur habere, habet etiam verum jus ad eam petendam, nec potest eo privari sine injuria: etsi enim & Confessarius, tanquam iudex & Medicus, videatur Tamburino in *Meth. Conf. l. 3. c. 3. §. 6. n. 15.* habere jus ad sententiam & absolutionem non nihil, si ipsius rei utilitas spiritualis videatur exigere, differendam, aut ad medicinam, ut deinceps ægro certius & efficacius possit applicari, non statim applicandam; jus tamen hoc non est ita absolutum, ut nullam ab ipso vel reo, vel ægro ejusque consensu habeat depen-

dependentiam. Itaque Confessarius neque ut iudex, neque ut medicus habet jus seu causam sufficientem differendæ absolutionis; nisi pœnitens ipse sponte confiteatur.

108. Probatur II. quia absolutio illa neganda est vel ob frequentiam peccandi, vel ob occasionem non evitatam. Non propter hoc posterius; quia, ut pono, hic & nunc non potest, & consequenter nec tenetur peccator eam occasionem vitare. Non propter illud prius; quia negatio illa, vel si malis, dilatio absolutionis, vel nihil vel parùm habet utilitatis, magisque prodest frequens usus Confessionis, & beneficium absolutionis. Certè remedium illud negatæ vel dilatæ absolutionis Confessarii experiuntur non semper bene procedere, imò sæpe malè: sic enim multi vel Confessionem totis etiam annis omittunt, vel Confessarium mutant, ut jam nova remedium series incipiat, & pro primis vicibus beneficium absolutionis ab eo accipiant: cum quo si postea non succedat, mutant eum rursus, & pergunt ad alium, redintegrando ab initio causam. Sed quidquid sit de hoc, quid faciendum, si pœnitens non accedat ad alium Confessarium, nec Confessionem per plures annos omittat, sed eundem iterum ac sæpius consulat, peratque absolvi; nulla tamen appareat emendatio; An iste repellendus est semper, vel potius aliquando absolvendus? Sanè si nunquam absolvatur per totum annum, quid id prodesse poterit, si ille hîc & nunc, quando accedit, capax est? Nam, si sit incapax, nulla est quæstio, sed certum est, nunquam esse absolvendum. Quòd si

capax est, & nihilominus putatur aliquando pro medicina neganda absolutio, cur toties, & non sæpius? aut, si semper est capax, cur non semper illi confertur? maxime si jam experimento constet, non esse illi valde molestum, subinde privari absolutione. Unde apparet, quid tandem commodi habere possit illud remedium: imò potius plurimum incommodi se-cum adfert, dum privatur homo gratiâ Sacramenti & auxiliis, quæ intuitu illius ritè suscepti dari solent, alioqui non danda: neque sanè tantùm prodesse potest metus ille seu molestia negandæ absolutionis, quantum auxilia gratiæ, & gratia ipsa absolutionis impensæ.

109. Quæ omnia confirmari possunt exemplo & praxi peritorum Confessariorum: hi enim, ut notum est, injungunt frequentem usum Confessionis apud eundem Confessarium; tantum abest, ut venientem absolutione privent: alioqui frustraneum esset, injungere cum accessum. Et ita communiter etiam D.D. suadent, ut fiat in peccatis, præcipuè in quibus nec moraliter nec physicè ullatenus tolli potest occasio, ut contingit in peccato mollitiæ, de quo Toletus l. 5. c. 13. sic pronuntiat: est, inquit, hoc peccatum difficillimæ emendationis, quia occasio semper est cum homine, & est adeo universale, ut crediderim, maximam partem damnatorum hoc infici peccato. Vix puto, esse aliud efficax remedium, nisi frequentissimam Confessionem, cum uno eodémque Confessario, ut fiat ter in hebdomadæ, si possit: est enim hoc Sacramentum maximum frenum: & qui hoc non utitur, non sibi promittat emendationem, nisi per miraculum

raculum à DEO factum, aut rarissimum privilegium. Ex quibus satis apparet, non esse recidivos repellendos à Confessione, sed ad eam alliciendos, & invitandos sub spe impetrandæ absolutionis. Quis enim confiteatur, qui timere potest, ut sibi, quantumvis aliàs disposito, & ad frequentandam Confessionem incitato, imò accedere jussu, denegetur absolutio? Quare nec in iis peccatis, quorum occasio, si non physicè, saltem moraliter averti non potest, videtur remedium negandæ absolutionis adhibendum, præsertim cum hoc Sacramentum Christus ipse instituerit, non solum ad peccata præterita delenda, sed etiam ad futura præcavenda: negatâ verò, vel, (quod hic idem est) dilata absolutione negatur Sacramentum reconciliativum cum DEO, atque remedium contra futura peccata. Quis verò unquam vidit, ægrotum, alioqui remedii capacem, remedio ad vulnus acceptum sanandum convenientissimo privari? aut tempore morbi contagiosi antidotum, quod facile haberi potest ad pestem evitandam, cuiquam denegari, præcisè ex eo, ut postea (si superis placet) efficacius adhibeatur. Hæc enim vero inhumana essent, & Christianæ charitati minimè consentanea: & multò maximè urgere possunt respectu peccatoris etiam consuetudinarii, non solum attriti, sed verè contriti. Quid enim durius sit, aut magis absonum, quàm amicum DEI, & amantem illum super omnia, non jam propter peccata præterita, sed propter merum eumque forrassis inanem futurorum beneficio Sacramenti & absolutionis privare?

no. Probatum III. efficacissimo ipsius
R. P. Stoz Trib. Pœnit.

mitissimi Christi JESU exemplo: si enim ipse tam clemens est & misericors, ut omnes, qui, quoties in antiqua peccata sine numero fere relabuntur, toties tamen ad ipsum, velut omnis misericordiæ fontem, animo verè contrito accedunt, absolvat, & veniâ peccatorum donet; quid est, quòd nos ejus Vicarii simus ipso longè severiores, & beneficium absolutionis Sacramentalis relapsis, sed hic & nunc verè contritis, negemus, cum mandato, ut seipsis redeant meliores? vix enim apparet, ad quid aliud hæc absolutionis dilatio serviat, quàm ut pœnitentem faciat pusillanimum, & absterreat à repetenda Confessione. Certè si Christus ita nobiscum ageret, jam pridem ut Sodomæ essemus. Imitemur ergo potiùs benignitatem Christi, omni momento quoscunque peccatores, quamcunque relapsos in sinum suæ misericordiæ admittentis, ut hac ratione onus Confessionis, quod alioqui satis grave est, reddamus haud paulò levius; & peccatores, etiam maximos, & in antiqua peccata sæpius relapsos, ad misericordiæ divinæ thronum per Pœnitentiæ Sacramentum reverti & accedere sinamus: forsan flectetur tandem dura cervix, cum vi debet secum tam benignè & paternè agi; &, quæ malè hæctenus gessit, emendabit; & Angelis DEI majus adferet gaudium, quàm nonaginta novem justis, qui non indigent pœnitentiâ. Certè multi hac tam infracta Confessarii patientia & benignitate permoti, & constanti ejusdem industriâ quasi manuducti, & precibus adjuti, ad bonam frugem redierunt, & demum post multos annos, quibus in miserabili peccatorum gravissimorum statu consue-

L

runt,

runt, ac vixerunt, sanati sunt ab infirmitate sua. Licet ergo ex antiquis circumstantiis nihil nisi relabendi metus appareat, meliora tamen præsumamus de iis præsertim, quos viderimus verè, & sine fūco de suis peccatis dolere. Quid si enim hæc absolutio, quam immitis Judex nunc negas, futura sit ultima? eaque tam severè negatâ recidivus repentè decedat, & quia attritus tantum erat, pereat, & cum reprobis suam accipiat portionem. Eheu! quid non doloris, quid non mœroris tibi accideret, si talem jam ob tuam severitatem rogo æternum arfuro involutum videres, lamentabile illius longè infelicissimi ignis pabulum, quem videre potuisses inter gloriosos cælestis patriæ cives beatorum consortem, sui beneficium, cujus probabiliter capax erat, absolutionis impertuisses?

III. Hinc ergo videant Confessarii, quàm non debeant se ipsos morosos ac difficiles præbere in absolvendo recidivo: ab hac enim, ut paulò antè dixi, tam difficili & morosa absolutionis collatione sæpe pendet æterna recidivi salus. Et hinc Tann. T. 4. D. 6. q. 9. d. 5. n. 114. rectè ac sapienter monet Confessarios, ne absolutionem, quàm inculpatè impendere poterunt, cum damno vel probabili periculo pœnitentis negent; sive quia is animo valde dejicietur, sive quia ad Confessionem non audebit redire. Itaque, quod monet etiam Henriq. l. 6. c. 26. n. 9. communiter id non faciant sine pœnitentis consensu. Ego particulam hanc *communiter* omittendam censeo, & simpliciter dicendum, absolutionem etiã recidivo, bene disposito non esse denegandam seu differendam, nisi ipse velit.

Præstat, ut, si in uno excedere velimus, potiùs in benignitate quam severitate excedamus, & in cælum introducamus per impertitam absolutionem, quem fortè alioqui in infernum præcipitem egissemus.

112. Dixi autem supra I. Recidivum ex inevitabili occasione absolvendum esse: si enim occasio facilè & nullo impendio possit evitari, utique absolvi non potest, qui eam dimittere non vult. Est enim manifestè incapax absolutionis ob affectum vigentem ad peccatum non omitendum, hoc ipso, quia occasionem, quam facilè potest, non vult deserere. Quòd si verò, dicat, se dimisurum eam occasionem, & licet facillimè possit, non dimittat, etiam graviter monitus, meritò potest esse suspectus de inefficacia, aut simulatione veri propositi à peccatis abstinendi, & sic dimitti, donec & ipse suam dimittat occasionem, ut monet Dicast. n. 580. Idem dicendum est de eo, cujus indispositio manifestè deprehenditur per decursum Confessionis.

113. Dixi II. *Nisi justa causa occurrat* &c. qualem ego cum Joanne Sancio judico esse solum & unicum pœnitentis consensum. Addunt aliqui hanc: si enim, inquit, major utilitas in pœnitentem, si ei ad breve tempus differatur absolutio, redundare possit, ex meliori instructione, adhortatione ad novum & majorem horrorem ac odium peccati, aut amorem DEI &c. quæ hic & nunc ob temporis angustias fieri nequeunt, Confessarius, cum videat plus se effecturum absolutionem differendo, quàm statim impertiendo, id utique facere poterit. Ita isti: quibus ego non assentior, nisi in ordine & dependenter ad consensum

sum

sum pœnitentis, à quo res hæc unicè pender, ut ex hæctenus dictis præsertim n. 107. colligere est.

ARTICULUS VI.

De signis veri doloris, & propositi.

114. Hæc possunt esse, I. si præscripta media sint adhibita. II. si occasiones salutem proximæ sint vitatæ. III. si numerus peccatorum sit imminutus. IV. si pœnitens omnino asserat, cui plerumque credi debet, cum ipse sui sit accusator, defensor & testis. Qua tamen in re opus est magnâ Confessarij prudentiâ, ne pœnitentem sua severitate avertat, neque etiam lenitate seducat, & peccet pereatque cum illo.

115. Sed enim illud pro solatio bonarum mentium non est omittendum, quod notant Navar. c. 3. n. 13. Henriq. l. 4. c. 42. n. 4. Coninch. D. 2. d. 6. n. 59. Laym. l. 5. rr. 6. c. 4. n. 8. & 18. Bonac. D. 5. q. 5. f. 1. p. 8. n. 3. Suar. D. 4. f. 3. n. 5. Dicast. D. 6. d. 14. n. 246. & alij. Hi ergo docent, posse contingere, ut aliquis habeat absolutum & efficac propositum de cetero non peccandi, & tamen simul timeat, imò certò sibi persuadeat, se vel omnia aut plura peccata] mortalia, vel certum eorum aliquod genus non vitaturum, quia jam expertus est suæ voluntatis inconstantiam. Hic enim, etsi in semet habeat causam, se coram DEO humiliandi, & calidioribus precibus ejus auxilium & gratiam implorandi, proposito tamen, quod ad Sacramentum sufficiat, non destituitur. Aliud enim est, velle & seriò etiam proponere, non peccare imposterù; aliud, scire, quod quis sibi

proposuit, se facturum. Illud prius spectat ad voluntatem; hoc verò posterius ad intellectum, & ex illo proposito ob cognitam voluntatis humanæ mutabilitatem necessariò non consequitur: sed nec ad veram contritionem requiritur, imò etiam, ut Navar. rectè monet, sapit quandam superbiam: & ideo consulendum est, præsertim fragilioribus, ut de eo nihil curent aut cogitent. Licet autem hic timor possit aliquando esse indicium propositi minùs perfecti; potest tamen stare, imò ordinariè stat cum absoluto & ad Confessionem sufficienti proposito, nisi fortè oriatur ex affectu actuali erga peccatum, aut ex desperatione Divini auxilij.

116. Sub hæc ergo non rectè faciunt Confessarij, qui à suis pœnitentibus exigunt specialem promissionem vel juramentum de hoc vel illo peccato imposterum non perpetrando, ut sic magis ab eo scelere absterreantur. Etsi enim possit hoc quandoque effrenent & abjectam in peccata voluntatem continere in officio, periculum tamen est, ne, dum ex uno laqueo explicare se volunt, in duplicem se induant, peccati videlicet novi, & insuper etiam perjuri. Neque habet Confessarius potestatem obligandi pœnitentem ad ea, quæ aliàs jure Divino vel humano præstare non tenetur, nisi ad opera pœnitentiæ, de quibus tamen ipsis non parùm dubitatur, ut videbimus.

117. Nihilominus tamen, si omnino judicetur, ejusmodi juramentum esse medium opportunum ad absterrendum hominem à crimine valde pernicioso, & ad commune & publicum alicujus communitatis damnum spectante, posset à pœnitente exigì, ut priùs, quàm absolva-